

Gezondheidsregistratie op MDM-bedrijven (1993/1994)

J. Veling (GD-Noord Nederland)

Vanaf voorjaar 1992 is gestart met een veterinair begeleidingssysteem toegespitst op de MDM-bedrijven. Belangrijke kernwoorden van het systeem zijn continuïteit en uniformiteit. De continuïteit is vooral belangrijk voor het bedrijf. Vergelijking van de verzamelde data in de tijd geeft een beeld van de voortgang op het bedrijf. Ook kunnen mogelijke effecten van wijzigingen in de voeding en het management op de gezondheid worden geëvalueerd. Voor de onderlinge vergelijking van de bedrijven is vooral de uniformiteit van de data van groot belang.

Verzamelen van gegevens

De gegevens worden per periode van een half jaar verzameld: weideperiode en stalperiode. In het voorjaar worden de gegevens van de voorafgaande weideperiode en in het najaar worden de gegevens van de afgelopen stalperiode verzameld. Dit komt de betrouwbaarheid van bijvoorbeeld de vruchtbaarheidsgegevens sterk ten goede.

De gegevens worden in eerste instantie verzameld op werklijsten die voor het merendeel ingevuld kunnen worden zonder nadere berekeningen. De kengetallen voor vruchtbaarheid worden berekend met een analysepakket (Fertan). Naast de werklijst wordt gebruikt gemaakt van een bedrijfsoverzicht. Het bedrijfsoverzicht wordt op de bedrijven besproken bij de voor- en najaarsronde. De bedrijfsoverzichten staan verder centraal bij de onderlinge vergelijking van de bedrijven.

Resultaten 1993/1994

Van 15 bedrijven is in het seizoen 1993/1994 een volledig bedrijfsoverzicht gemaakt van de gezondheid en vruchtbaarheid van melkkoeien (tabel 1).

Het algemene beeld van de vruchtbaarheid is gunstig waarbij tevens opvalt dat de spreiding tussen de bedrijven niet groot is. T.o.v. het seizoen 1992/1993 is de fertiliteitsstatus met 6 punten gezakt, vooral doordat het interval par-

tus - 1e inseminatie met 1 week is uitgelopen. Het percentage dieren dat hormonaal is behandeld, daalde t.o.v. het seizoen 1992/1993 van 8 naar 5%. In tabel 2 staat een overzicht van het afkalven en de ziekten die daarmee verband houden.

Voor de meeste kengetallen geldt een acceptabel gemiddelde. De spreiding tussen de bedrijven is echter veel hoger dan bij de vruchtbaarheidskengetallen.

Tabel 1 Vruchtbaarheidsresultaten melkkoeien op MDM-bedrijven (1993/1994)

	Gemiddelde	Hoogste	Laagste	Referentiewaarde
Verwachte tussenkalf tijd* (d)	377	396	356	370
Drachtig na 1 ^e inseminatie* (%)	54	67	40	60
Aantal inseminaties/dracht*	1,7	1,3	2,0	1,5
Fertiliteitsstatus*	63	89	35	60
Interval partus - 1 ^e ins.* (d)	77	92	60	70
Dieren hormonaal behandeld (%) **	5	24	0	-
Verwerpers (%) **	4	9	0	2,5
Afvoer wegens vruchtbaarheid (%) **	19	38	0	-

* Fertan-analyse van dieren gekalfd tussen 01-05-93 - 01-05-94

** Percentage gerelateerd aan aantal dieren gekalfd tussen 01-05-93 - 01-05-94

Tabel 2 Verloop van afkalven (%) en de ziekten rond afkalven (%) op MDM-bedrijven (1993-1994)

	Gemiddelde	Hoogste	Laagste	Referentie- waarde
Normale geboorten*	90	100	66	-
Keizersneden	1	6	0	-
Kalveren dood geboren**	8	16	2	<6%
Dieren aan de nageboorte	8	21	2	<10%
Dieren witvuilers	9	25	0	<10%
Dieren melkziekte	7	21	2	<5%
Dieren prev. behandeld tegen melkziekte***	4	15	0	-

* Alle percentages gerelateerd aan aantal dieren gekalfd in periode 01-05-93 - 01-05-94

** Inclusief sterfte binnen 24 uur

*** Behandeling met infuus, injectie of poeders (oraal)

Tabel 3 Overige dierziekten (%) bij melkkoeien op MDM-bedrijven (1993/1994)

	Gemiddelde	Hoogste	Laagste	Referentie- waarde
Slepende melkziekte*	2,8	16	0	-
Lebmaagverplaatsingen	3,0	7	0	-
Kopziekte	-0	0	0	-
Diarree	1,0	3	0	-
Behandeld voor kreupelheid	21	51	0	<25%
Behandeld voor uierontsteking	19	47	3	<15%
Speenbetrapping	2,0	6	0	-

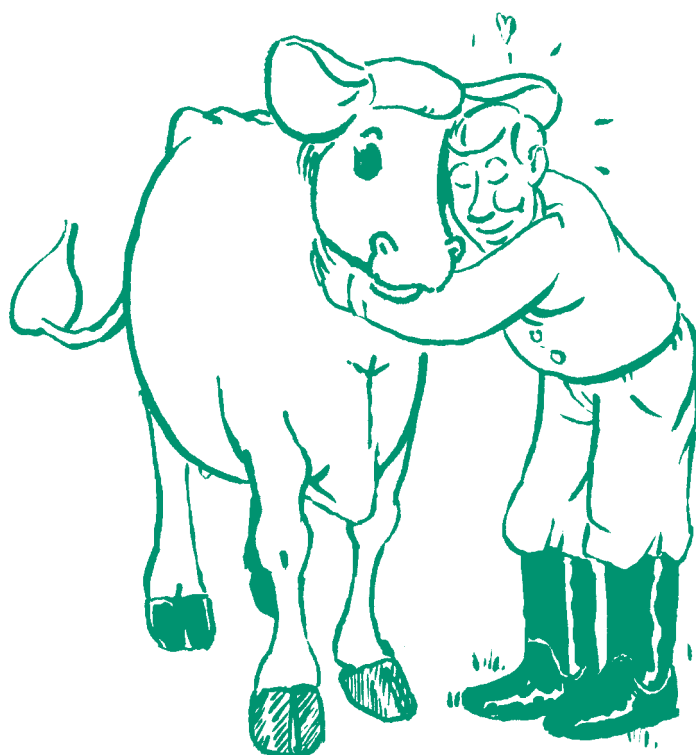
* Percentages gerelateerd aan aantal melkkoeien aanwezig per 01-05-93

De daling van het aantal dieren met melkziekte was mogelijk het gevolg van extra aandacht tijdens de droogstand.

T.o.v. het seizoen 1992/1993 is het percentage doodgeboren kalveren gestegen van 6 naar 8%. Het percentage dieren met melkziekte is t.o.v. het seizoen 1992/1993 gedaald van 11 naar 7%. Deze daling is mogelijk het gevolg van de aandacht op de MDM-bedrijven voor de voeding van droogstaande dieren en het verloop van de lichaamsconditie tijdens de lactatie en de droogstand. In tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de overige dierziekten.

Het gemiddeld percentage dieren met slepende melkziekte wordt sterk beïnvloed door twee bedrijven met resp. 16 en 13% dieren met slepende melkziekte.

In het seizoen 1993/94 werd geen kopziekte waargenomen. Het aantal dieren met lebmaag-

Tabel 4 Vruchtbaarheidsresultaten van het jongvee op de MDM-bedrijven* (1993/1994)

	Gemiddelde	Hoogste	Laagste	Referentie- waarde
Verwachte afkalfleeftijd als vaars (dagen)	774	870	710	732
Drachtig na 1e inseminatie (%)	68	91	40	80
Aantal inseminaties/dracht	1,4	1,7	1,1	1,3
Leeftijd 1e inseminatie (dagen)	482	547	430	445

* Resultaten verzameld aan de hand van een Fertan-analyse van jongvee ouder dan 1 jaar in de periode van 01-05-93 tot 01-05-94

verplaatsingen is toegenomen van 1,6 naar 3,0%.

Het gemiddelde aantal dieren dat behandeld werd voor uierontsteking blijft aan de hoge kant. Op enkele bedrijven is een meer gerichte aanpak gewenst.

Op 13 bedrijven is in het seizoen 1993/1994 een volledig overzicht gemaakt van de vrucht-

baarheid bij het jongvee (tabel 4).

Het algemene beeld van de vruchtbaarheidsresultaten bij het jongvee is redelijk.

Bij het jongvee is de spreiding in de vruchtbaarheidsresultaten groter dan bij de melkkoeien.

Op een aantal bedrijven verdient vooral de leeftijd bij 1e inseminatie de nodige aandacht.